Χριστούγεννα του 2012. Φεύγει μια γκρίζα χρονιά για να έρθει μια ανάλογη ή μήπως όχι; Το καλούν οι μέρες, το παραμύθι. Δεν μιλώ για υπερπαραγωγές καταστροφολογικές, σαν την υποτιθέμενη των Μάγια, ούτε σωτηριολογικές, σαν αυτή που φαντασιώνεται την Ελλάδα πετρελαιοπαραγωγό εμιράτο. Μιλώ για παραμύθια αριστερής λιτότητας που ευφραίνουν και ενώνουν καρδίας, την δική μου έστω. Του Παπαδιαμάντη τον τρόπο και τον κόσμο υπομνύω. Παραμύθια με κακούς και καλούς που στο τέλος κερδίζουν. Μιλώ για πολιτικά παραμύθια ημιτελή, ανοικτά, που εμπνέουν τη δημιουργική συμμετοχή των πολλών για να ολοκληρωθούν.

Μύθος Πρώ τος: Ανανεώ νοντας τον Αίσωπο

Τα διεθνή media τρία χρόνια τώρα εστιάζουν στον παρία της οικουμένης, την Ελλάδα, την ξεπεσμένη ζητιάνα, την πάλαι ποτέ αριστοκράτισσα του πολιτισμού. Τζίτζικα την ανεβάζουν, τζίτζικα την κατεβάζουν. Πυρ ομαδόν από την αυτάρεσκη συγχορδία των μερμήγκων. Και ω του θαύματος, το 2013 η ζητιάνα μεταμορφώνεται on camera σε βασίλισσα του πνεύματος αποσβολώνοντας την υφήλιο που παραμιλά για το σύγχρονο Ελληνικό θαύμα.

Ο διαχωρισμός σε τζίτζικες και μέρμηγκες, δεν αποτελεί σήμερα το καλύτερο αναλυτικό εργαλείο για να ξεπεραστεί η παγκόσμια κρίση που υποκριτικά κρύβεται πίσω απ' την όντως ακραία Ελληνική περίπτωση. Ο μύθος του Αισώπου ανακαλείται για να στηρίξει μια ανταγωνιστικότητα χωρίς πάτο ανθρωπιάς. Γιατί και οι καλύτερες οικογένειες της Βόρειας Ευρώπης, Βόρειας Αμερικής και Ιαπωνίας που καμαρώνουν ότι βρίσκονται στην κορυφή, όντας οκτώ ώρες επί πέντε μέρες τη βδομάδα για έντεκα μήνες υποδειγματικοί μέρμηγκες, δεν θα αντέξουν για πολύ, όση καινοτομία κι αν επινοήσουν, στους μισθούς και στα ωράρια της Κίνας και της Ινδίας και στις δικές τους καινοτομίες. Αλλά μήτε οι Κινέζοι, μήτε οι Ινδοί, θα αντέξουν σε τέτοιους ρυθμούς, κυρίως όμως δεν θα αντέξει ο πλανήτης μας τη συνεπαγόμενη μεγέθυνση αυτής της φρενήρους ανταγωνιστικότητας που υπογραμμίζεται από ασύστολες ύβρεις ως αυτές των χιονοδρομικών κέντρων στους τροπικούς ή τους διαγκωνισμούς των ισχυρών χωρών στους πολικούς για το ποιος θα προλάβει να κατοχυρώσει πρώτος ΑΟΖ στις θάλασσες που λιώνουν οι πάγοι για να εκμεταλλευτεί το πετρέλαιο των βυθών και των βαθών, το οποίο κατά τα άλλα ευθύνεται για το λιώσιμο των πάγων.

Αν ζούσε σήμερα ο Αίσωπος, όντας αναθεωρητής και μη αισωπιστής, όπως όλοι οι πράγματι μεγάλοι που δεν πιστεύουν ότι τα είπαν όλα σε μια επαναλαμβανόμενη δήθεν Ιστορία, θα ανανέωνε τον μύθο του προβάλλοντας ένα νέο είδος, που θα ήταν ταυτόχρονα μέρμηγκας και τζίτζικας. Ο νέος Αισώπιος πρωταγωνιστής θα απολαμβάνει με τζιτζικικό κέφι τη δουλειά του και θα γλένταγε αναζωογονόντας την μερμηγκική του σοφία. Πιθανόν να τον ονόμαζε *Σύγχρονο Άνθρωπο* και θα ήταν εξελιγμένος σε σχέση με τον παλαιό τύπο ανθρώπου-κατακτητή της φύσης, εξελιγμένος γιατί θα είχε τη σοφία να αποσυνδέει την ευτυχία απ' την κατανάλωση, να βάζει όρια σ' όσα μπορεί να πραγματοποιήσει, να ελέγχει την απληστία του. Θα ήταν υπέρτερος όχι μόνο του λουφαδόρου τζίτζικα, αλλά και του

εργασιομανούς μέρμηγκα που έκλεισαν και οι δυο τον κύκλο τους, όπως κάποτε οι δεινόσαυροι…

Και ιδού λοιπόν τι έκανε το 2013 η διευρυμένη με ένα Δραγασακικό ΣΥΡΙΖΑ και Κονμπεντιτικούς Οικολόγους - Πράσινους συμμαχική ελληνική κυβέρνηση με πρωθυπουργό ένα νέο Περικλή. Έχοντας οδηγό τον αναθεωρημένο Αισώπειο μύθο και προβάλλοντας ως παραδείγματα ανθρώπους σαν το Χατζηδάκι, το Σεφέρη, τον Τσαρούχη, τον Κουν, σύγχρονους Έλληνες δηλαδή, που κατάφεραν να αφήσουν στίγμα διαμάντι, ελληνικό και παγκόσμιο ταυτόχρονα, μη γινόμενοι ως οι πολλοί, φτερά στον άνεμο που μας στροβιλίζει άλλοτε στην Ανατολή και άλλοτε στη Δύση πολιτεύτηκε σε δυο άξονες, ένα εσωτερικό κι ένα διεθνή, ευρωπαϊκό:

• Στο εσωτερικό προώθησε με διαδικασίες fast track την ανάδειξη των μνημείων και των περιοχών natura ολοκληρώνοντας παράλληλα τα χωροταξικά της εργαλεία. Επένδυσε, στον πολιτισμό, στην παιδεία, στην ελληνική φύση αποκαθιστώντας την ως τροφό, δασκάλα, μούσα. Προώθησε μια βιώσιμη οικονομία αποκατάστασης των βλαβών σε φυσικό και δομημένο περιβάλλον με βάρος στην εντός οικισμών δόμηση ξεκινώντας με κτηματολόγιο των οικισμών. Έτσι κατάφερε να γίνει το ταξίδι στην Ελλάδα ισχυρή παγκόσμια μόδα και τα σπίτια των χωριών μας, νέα και παλιά, βιοκλιματικά όλα, επιλογή για τους πολλαπλασιαζόμενους ευαίσθητους του πλανήτη που συμβαδίζοντας με τον αναθεωρημένο Αισώπειο μύθο απολάμβαναν την τηλεεργασία στην ελληνική αιθρία δίπλα σε αρχαία μάρμαρα μυρίζοντας θυμάρι και όχι βέβαια γρασίδι του γκολφ.

• Εισηγήθηκε και πέρασε στην Ευρωπαϊκή Ένωση την υιοθέτηση μιας κοκκινοπράσινης πληροφορίας σε όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που μαρτυρούσε αξιόπιστα την ποιότητα του περιβαλλοντικού και εργασιακού ίχνος που σφράγισε την παραγωγή του προϊόντος - υπηρεσίας. Με ένα τέτοιο κοκκινοπράσινο iso οι καταναλωτές με κάθε αγορά τους γίνονταν πολίτες - ψηφοφόροι που με τρόπο απλό, αντιηρωικό, αλλά εξαιρετικά δραστικό αυτορρύθμιζαν τις αγορές προστατεύοντας περιβάλλον και εργαζόμενους, βάζοντας πάτο ανθρωπιάς στην ανταγωνιστικότητα, φρενάροντας τόσο την εκμετάλλευση, όσο και τη λούφα. Σήμερα στην εποχή της γενικευμένης χρήσης του διαδικτύου, όπου οι πληροφορίες αυτορρυθμίζονται ως προς την εγκυρότητά τους σε πραγματικό χρόνο με τη συμμετοχή των χρηστών το κοκκινοπράσινο iso αποδείχτηκε θεσμός ιδιαίτερα αποτελεσματικός που υπηρετούσε αρμονικά τον ανανεωμένο Αισώπειο μύθο.

Μύθος δεύτερος: "Υπάρχουν Άγγελοι σου Λέω " ή "Εφικτή η Αξιοκρατία στην Ελλάδα Σήμερα"

Ζηνοβία Αντωνιάδου, εργαζόμενο κορίτσι στην Apple. Δεν την ήξερα κι ακόμα δεν την έχω δει. Την έχω όμως ως άγγελο στο μυαλό μου, ως πρότυπο για το πονεμένο θέμα της αξιολόγησης και της αξιοκρατίας που ταλανίζει το Δημόσιο. Το πως και το γιατί εν συντομία. Ο υπολογιστής σήμερα είναι και για μένα συνέχεια του χεριού μου και όποια βλάβη του με καθιστά επαγγελματικά ανάπηρο. Χρήστης πιστός στα αξιόπιστα προϊόντα του Στηβ Τζόμπς δεν απέφυγα τη ζημιά μετά από μια έντονη κακοκαιρία με πολλούς κεραυνούς. Τηλεφώνησα στην εταιρεία. Το σήκωσε η Ζηνοβία, τα γνωστά τυπικά για την κλήση που μαγνητοφωνείται, αλλά τα τυπικά τέλειωσαν εκεί. Η Ζηνοβία με πήρε απ' το χέρι με διαδοχικά τηλέφωνα ωρών επαναλαμβανόμενα για μέρες, πολλά τα έκανε η ίδια, διέγνωσε τη βλάβη, με καθοδήγησε στο ασφαλές σώσιμο των δεδομένων, είδε την ημερομηνία αγοράς, την εγγύηση που έληγε και με συμβούλευσε να την παρατείνω για δυο χρόνια ακόμη. Αποτέλεσμα, γλίτωσα μερικές εκατοντάδες ευρώ, προγραμμάτισα το αποτελεσματικό service στον επιθυμητό χρόνο, αλλά κυρίως κέρδισα ένα παράδειγμα για να το προβάλλω ως πολιτικό παραμύθι.

Κάποιες Ζηνοβίες θα έχουμε όλοι μας συναντήσει στο Ελληνικό Δημόσιο, σε σχολεία, νοσοκομεία, υπηρεσίες, αυτό που έκανε όμως η Apple σίγουρα δεν το έχουμε συναντήσει. Η υπόθεσή μου πήρε αριθμό και μετά από κάποιες μέρες πήρα ηλεκτρονικό μήνυμα που μου ζήτησε να αξιολογήσω τη Ζηνοβία συμπληρώνοντας ένα ερωτηματολόγιο. Συμπεριφορά, γνώσεις, αποτελεσματικότητα, τα πάντα. Έγραψα φυσικά τα καλύτερα.

Το 2013 η συμπυκνωμένη ανοησία ετών που είχε παραλύσει το ελληνικό Δημόσιο διαλύθηκε και όλες οι υπηρεσίες τους εφάρμοσαν τη μέθοδο της Apple. Έτσι απ' το 2013 και μετά δεν ήταν στην ίδια μοίρα η Όλγα και ο Μανόλης, που έκαναν εθελοντικά, αγόγγυστα και αμισθί υπερωρίες στην υποστελεχωμένη Πολεοδομία της Σητείας για να εξυπηρετήσουν συναδέλφους μηχανικούς σε μια ασφυκτική προθεσμία αλλαγής νόμου, με άλλους υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών, που τα ερμάρια τους έβριθαν ρακομεζέδων και συνήθως μέμφονταν όσους συναδέλφους τους δούλευαν, ότι χαλούν την πιάτσα.

Μύθος τρίτος: Η Ελληνική γλώ σσα δεν μιλιέται απλώ ς, μιλάει για την Κρίση

"Μήγαρις έχω άλλο στο νου μου, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα;" Πόσο δίκιο είχε ο Σολωμός.

"Καλός φαντάρος γιε μου καλό σου στόλισμα", παραφράζω λίγο το Σαββόπουλο

καμαρώνοντας το γιο μας στην τελετή ορκωμοσίας στο Ναύπλιο πριν λίγες μέρες. Στόλισμα θεωρώ το ότι δεν ζητήσαμε ρουσφέτι, δεν "μιλήσαμε". Ακούω τους στρατηγούς, ωραία λόγια, πιο σύγχρονα, πιο δημοκρατικά απ' όσα άκουσα εγώ το 1981 στην Τρίπολη. Κι αναρωτιέμαι μελαγχολώντας πόσο καλύτερο θα ήταν το στράτευμα, πόσο πιο αξιόμαχο και πόσο πιο οικονομικό εν τέλει, αν δεν οργίαζε το ρουσφέτι στο στρατό, αν η λέξη βύσμα και τα παραγωγά της, βυσματικός, βυσματίας, βυσματάκιας, βυσματούχος δεν είχε τόση χρήση στην καθημερινότητα των ενόπλων μας δυνάμεων. Το πως "το ηλεκτρικό εξάρτημα που αφορά την *άκρη* ενός ηλεκτρικού αγωγού κατέληξε να σημαίνει το *μέσον*, πρόσωπο ή ομάδα που μπορεί να παρεμβαίνει επηρεάζοντας εξελίξεις και αποφάσεις υπέρ συγκεκριμένου προσώπου έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον". (Λεξικό Μπαμπινιώτη)

Η ζώσα και ζάπλουτη ελληνική γλώσσα για να αποτυπώσει το φαινόμενο του ρουσφετιού, την ανωμαλία του ρουσφετιού, καθιστά δυο αντίθετες έννοιες ταυτόσημες: "Έχω άκρη" και "έχω μέσον" σημαίνουν ακριβώς το ίδιο, δηλαδή ρουσφέτι. Με αυτό τον διακριτικό, αλλά σαφέστατο τρόπο η γλώσσα μας μιλάει για την κρίση, εντοπίζοντας τη ρίζα της. Την αναξιοκρατία και αναποτελεσματικότητα που κυριαρχεί στον Ελληνικό Δημόσιο Τομέα. Και συνεχίζει, η γλώσσα μας πάντα. Μιλάμε για "θέσεις στο Δημόσιο" αλλά για "δουλειές στον Ιδιωτικό τομέα". Δεν μιλάμε για "δουλειές στο Δημόσιο" (το "δουλειές με το Δημόσιο" είναι άλλο, επίσης ενδιαφέρον), ούτε για “θέσεις στον καθαυτό ιδιωτικό τομέα”. Η διαφορά φανερή. Άλλο θέση, κάθισμα, καρέκλα, μονιμότητα, ασφάλεια, μη αξιολόγηση κι άλλο δουλειά, ιδρώτας, επισφάλεια, καθημερινός έλεγχος.

Τούτη τη διάσταση της γλώσσας μας, ως πολιτικού υποκειμένου με άποψη και κύρος άρχισαν απ' το 2013 να την μελετούν οι πολιτικοί, δεξιοί κι αριστεροί, που διακόνησαν το ατομικό και το συντεχνιακό ρουσφέτι. Έπαψαν να τσακώνονται μεταξύ τους για το ποιος έβλαψε περισσότερο τον τόπο. Θυμήθηκαν κι εκείνη την παλιομοδίτικη αρχή της ίσης αμοιβής για ίση εργασία. Έτσι το 2013 συνέβαλλαν κι άλλαξαν τα πράγματα προς το καλύτερο κι αν συνεχίσουν έτσι και τα επόμενα χρόνια θα δώσουμε κάποτε στη σοφή γλώσσα μας τη δυνατότητα να έχει τη "θέση" και τη "δουλειά" ως συνώνυμα.

Μύθος Τέταρτος: Μανιτάκης και Χατζηδάκης αναγνωρίστηκαν ως κορυφαίοι υπουργοί το 2013

Ο πρώτος γιατί αναδιοργάνωσε τη Διοίκηση εξοβελίζοντας το ρουσφέτι, εγκαθιστώντας την αξιοκρατία, χωρίς απολύσεις κι ο δεύτερος γιατί στο πνεύμα των παραπάνω μύθων μείωσε δραστικά την Ανεργία. Λεπτομέρειες για το πως το κατάφεραν δεν ξέρουμε, ίσως όμως να τους φάνηκε χρήσιμη μια ταπεινή υπόμνηση που είχαμε για τον καθένα τα Χριστούγεννα του 2012.

Στον Αντώνη Μανιτάκη υπενθυμίσαμε κάποιες παραγνωρισμένες παθογένειες του Δημοσίου.

"Η αναγκαία ανασυγκρότηση της Διοίκησης επιχειρείται δυστυχώς με λαθεμένο τρόπο. Εστιάζει στη μείωση του αριθμού των υπαλλήλων, που μέχρι χθες δεν τον ξέραμε και αγνοεί τα διαρθρωτικά της προβλήματα. Είναι αποπροσανατολιστικό να παίζεται η κολοκυθιά με τα νούμερα συνταξιοδοτήσεων - προσλήψεων και να μην συζητάμε καθόλου την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται για την εξυπηρέτηση των πολιτών και για την αποδοτικότητα των έργων σ' όλες τους τις φάσεις, προγραμματισμός, σχεδιασμός, παρακολούθηση, ολοκλήρωση, συντήρηση. Είναι υποκριτικά τα μεγάλα λόγια για την σημασία της Αυτοδιοίκησης και την πάταξη της γραφειοκρατίας όταν συντηρείται ως παράλληλος θεσμός η Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Είναι λάθος να τσακωνόμαστε για το πόσοι θα απολυθούν και να μη προωθούμε σύγχρονα οργανογράμματα, με αξιολόγηση, αξιοκρατία, διαφάνεια και κυρίως με διακριτή σχέση αιρετών που αποφασίζουν και υπαλλήλων που απερίσπαστοι από πολιτικές παρεμβάσεις εργάζονται αποδοτικά και αμείβονται ανάλογα. Είναι λάθος να προτάσσουμε τις διαθεσιμότητες και τις εφεδρείες και να μην εστιάζουμε στην πάταξη της διαφθοράς. Είναι λάθος να ερωτοτροπούμε με την ιδιωτικοποίηση θεμελιωδών τομέων του Δημοσίου, μέχρι και για Εφορίες ΑΕ ακούμε, και να μην μελετάμε την επιτυχημένη εμπειρία των ΚΕΠ για να τη γενικεύσουμε. Είναι λάθος να επικεντρώνουμε τη συζήτηση στην ελάχιστη εξοικονόμηση που θα προκύψει μέσα από απολύσεις και να μη βλέπουμε την μεγάλη σπατάλη που συνεπάγονται τα εκατοντάδες ημιτελή έργα, που επιλέγονται χωρίς πρόγραμμα, με χαμηλό δείκτη συνέργειας και αποδοτικότητας. Είναι ολέθριο να προωθούμε με fast track διαδικασίες ανερμάτιστα έργα και να αφήνουμε τελματωμένα τα χωροταξικά εργαλεία που είναι απαραίτητα για την ανάδειξη των συγκριτικών μας πλεονεκτημάτων. Είναι αποπροσανατολιστικό να κυριαρχεί ως αξία η απορροφητικότητα και η συνεχής διεκδίκηση περισσότερων πόρων και προσωπικού και να υποτιμώνται ο έλεγχος, η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα. Αυτές τις παθογένειες φιλοδοξούμε να αναδείξουμε. Σ΄ αυτές πρέπει να αναζητηθεί η παραλυσία του κράτους, που αντί να υπηρετεί την κοινωνία την ταλαιπωρεί, αντί να αξιοποιεί τους πόρους, τους διασπαθίζει, όπως αδιόρθωτα το κάνει επί ένα τέταρτο του αιώνα με τα κοινοτικά κονδύλια. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο αλλαγών της Διοίκησης, η δυνατότητα μετακίνησης όλων των υπαλλήλων ανάλογα με τις ανάγκες θα ήταν αναμφίβολα θετικό μέτρο".

Στον Κωστή Χατζηδάκη θυμίζουμε τα δικά του λόγια από μια συζήτηση που είχαν με τη Βίκυ Φλέσσα την πρωτοχρονιά του 2007 μαζί με τον αλησμόνητο Μιχάλη Παπαγιαννάκη, η απουσία του οποίου κάθε χρόνο και μεγεθύνεται.

Με τη φράση "Είναι το Περιβάλλον ηλίθιε" ο κ. Χατζηδάκης ανύψωσε το περιβάλλον σε ισότιμη θέση με την οικονομία, παραφράζοντας την περίφημη ρήση του Κλίντον. Με αυτό τον τρόπο συνόψισε την τοποθέτησή του: "Για να έχουμε τουρισμό θα πρέπει να προστατεύσουμε το περιβάλλον. Αλλιώς θα χτίζουμε παντού παντού ξενοδοχεία, δεν θα μείνει απολύτως τίποτα και στο τέλος οι τουρίστες δε θα έχουνε λόγο να έρχονται στα τσιμέντα. Άρα έχουμε επιπλέον λόγους απ' ό, τι έχουν οι Βρετανοί η οι Φιλανδοί να προστατεύσουμε το περιβάλλον μας. Αλλά πάλι πρέπει κανείς να αγωνιστεί να εισαγάγει αυτή την καινούργια νοοτροπία και να την εισαγάγει διακομματικά. Είναι νομίζω ντροπή μας να περιμένουμε απ' το ευρωπαϊκό δικαστήριο να μας καταδικάσει για να εφαρμόσουμε τη νομοθεσία."

Αυτά τα λόγια δεν συμβιβάζονταν με τα διάφορά fast track που προώθησε το 2012, το διαβόητο θέρετρο στο Τοπλού Κάβο Σίδερο επί παραδείγματι. Πως παραχωρεί ως οικόπεδο μια μοναδικού πολιτισμικού πλούτου περιοχή natura; Πως αγνοεί την πρόσφατη απόφαση του ΣΤΕ ;
Πώς εμπιστεύεται μια εταιρεία που συστήθηκε για να πάρει το συγκεκριμένο έργο πριν 20 χρόνια,
το πήρε όπως το πήρε
και έκτοτε δεν έχει κατασκευάσει ποτέ πουθενά τίποτα; Και πώς εμπιστεύεται τον έμπειρο υποτίθεται στρατηγικό συνεργάτη της, κάποια Candia Investement Corporation που δεν την ξέρει ούτε η Google;

Επειδή τα παραπάνω προφανώς και δεν συμβιβάζονταν ο κ. Υπουργός, άλλαξε ρότα και ακολούθησε το 2013 επ' ακριβώς όσα έλεγε σ' εκείνη την κουβέντα, για δασολόγιο, κτηματολόγιο, χωροταξικά., περιβάλλον.

Με τούτους και με παρόμοιους μύθους λοιπόν, το 2013 πορεύτηκαν οι Έλληνες. Άλλαξαν πορεία, άλλαξαν ριζικά όλοι, κυβερνώντες και κυβερνώμενοι και έκαναν τον πλανήτη να τρίβει τα μάτια του με την Ελλάδα. Έτσι τα κατάφεραν μια χαρά και οι πρωταγωνιστές των παραπάνω παραμυθιών έζησαν καλά και μεις καλύτερα!

Αντώνης Ανηψητάκης